

Prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry

štvorročné gymnázium

I. Pravopisné cvičenie

Doplň chýbajúce hlásky, oprav chyby a prepíš text správne.

Aká je krásna tá moja d'ed_na. Ludia a rok_ju zmen_li. V malej ded_nke v_rástla aj ob_tná štvrť. Som rada, že ob_vatelia si nedali zobrať les a staré domček_, ktoré čupia na svahoch biel_ch karpát. Občas sa prejdem po nej. Moje noh_ a m_šlienka_ zabočia vžd_ k les_ku. Vetr_k sa pohráva s moj_mi vlasmi_ a zaplieta m_ ich. Potom sa spolu hráme na naháňačku a nieked_ v_hrám. Vtáčik_ štebotom upozorňujú na seba. V s_to zafarben_ch l_stoch, ktoré pani jeseň maluje pestr_mi farbami_, šuchoce škorec. Naraz v_strčí mal_čku hlav_čku, ktorá spl_va z líst_m, poobzerá sa okolo seba a sv_žným letom z neho v_letí. Vzpriam_m sa, lebo ma trochu v_l'akal. Vietor mi opet' ro_strapat_vlas_. Sadám si na lav_čku, s ktorej môžem sledovať celučku_ rodn_ kraj. Prižmúr_m oči a pretstav_m si, aké b_ to bolo, keď_ešte stál_ staré domček_, kostol_ky a trh_ s úzk_mi ul_čkami_. Ale sa vted_luďom žilo!

II. Práca s textom. Pozorne si prečítaj text a zapíš odpovede na otázky súvisiace s ním, potom vyrieš ostatné úlohy.

Zemná „veverička“

Vieš, že sysľa pasienkového prezývajú zemná „veverička“? Sysľ sa na veveričku naozaj podobá, na rozdiel od nej však nemá taký veľký a huňatý chvost. Ak sa opýtaš svojich starých rodičov na sysle, určite ti povedia, že za ich mladých čias sa sysle vyskytovali takmer všade. A nielen vyskytovali – boli obávaní škodcovia poľnohospodárskych plodín. Preto ich človek začal prenasledovať a skoro ich celkom vyhubil. Dnes sa s týmto milým zvieratkom streneš už len na niektorých miestach. Sysle totiž potrebujú špeciálny biotop: pravidelne kosené, spásané a udržiavané trávnaté plochy. Preto sa kedysi hojne vyskytovali na pasienkoch, na ktorých sa pásavali domáce zvieratá. Postupne sa však domáce zvieratá ako kravy, kozy, ovce prestávali chovať a pasienky zarástli trávou a kríkmi. Vytratili sa z nich aj sysle. A kde ich možno stretnúť najčastejšie dnes? Na najväčšie kolónie sysľov môžeš naďažiť na letiskách, golfových ihriskách alebo aj na hradoch, napr. na Spišskom hrade, kde sú atrakciou pre návštevníkov.

1. Vyber správne tvrdenie.

- a) Najväčší výskyt sysľov dnes je na pasienkoch a takmer všade.

- b) Človek začal sysle prenasledovať pre ich veľký a huňatý chvost.
- c) Sysľ a pasienkového prezývajú aj zimná veverička.
- d) Sysle sa postupne vytratil, pretože ich človek považoval za škodcov a takmer ich vyhubil.

2. Nie je pravda, že podčiarknuté slovo v texte

- a) sa skloňuje v singulári podľa vzoru chlap
- b) sa skloňuje v pluráli podľa vzoru dub
- c) je v A singuláru
- d) sa skloňuje v pluráli podľa vzoru stroj

3. Vyber a vypíš slovo, ktoré nepatrí do skupiny.

- a) pasienok, hrad, ihrisko, biotop
- b) golfový, mladý, milý, veľký
- c) dnes, postupne, hojne, však
- d) ich, nej, sú, sa

4. Z textu vypíš:

- a) dve slová cudzieho pôvodu
- b) dve združené pomenovania

5. Dopíš vzor k podstatnému menu:

a) veverička	d) ovca
b) sysľ	e) zvieratko
c) zviera	f) sysle

6. Vo vete: Sysle totiž potrebujú špeciálny biotop **urči vetné členy.**

7. Vyberte vetu, v ktorej je správne oddelené oslovenie.

- a) Povedz nám Maco, koľko rokov si už u richtárov?
- b) Žiačky a žiaci dnes je váš významný deň!
- c) Dobré Martin, rešpektujeme tvoje rozhodnutie.
- d) Dnes ti ukážem, synak, čo si ešte nevidel.

8. Z vety Na dvojakých informačných paneloch bolo päť kusov štvrtého dielu trikrát oceneného románu **vypíš číslovky a každú urči.**

9. Urči, akým spôsobom vznikli slová:

- a) pasienkový, letiská, veverička
- b) zemepis, kníhtlač, zverolekár
- c) more slov, kameň úrazu, hlava štátu

10. Mať plné ruky práce je:

- a) porekadlo
- b) frazeologizmus
- c) aforizmus
- d) personifikácia

11. V ktorej možnosti sú iba pomnožné podstatné mená?

- a) väzy, kiahne, palice, husle
- b) hrable, vidly, lyže, korčule
- c) Vianoce, Veľká noc, Levice, levice
- d) sane, noviny, Piešťany, okuliare

12. V ktorej možnosti doplníš vo všetkých slovách iba i/í?

- a) ep_ka, l_rika, v_zuálny, r_zoto, kr_štál
- b) z_skat', z_vat', v_tat', v_ťazit', r_nčať
- c) kv_z, kor_sť, kr_ha, el_psa, kr_za
- d) d_skotéka, d_namika, d_sciplína, d_ktát, d_sk

13. Napíš slovom, koľko určovacích skladov je vo vete: Niektorí hráči bezradne pobehovali po ľadovej ploche.

14. Čo znamená mať filipa?

- a) vedieť si poradiť
- b) byť vždy vtipný
- c) byť bezradný
- d) živiť sa humorom

15. Vyhl'adaj v ukážke dané umelecké prostriedky, vypíš ich.

Utri si dlane a prijmi podané.

Vežička.

Lebo tá rozprávočka,

A v nej zvon,

ktorá ti denne rozsvetuje očka,

čo detským hláskom spieva

je ako taký kostolíček.

i noc, i ráno.

- a) **metafora:**
- b) **zdrobnenina:**
- c) **personifikácia:**
- d) **prirovnanie:**

